

Sammanträdesdatum
2017-03-21

Dnr 2016/291 - 8

§ 88 Motion om uppsökande verksamhet med rådgivning och information till utsatta EU-medborgare

INLEDNING

Beatrice Björkskog (FI) inkom den 26 februari 2016 med rubricerad motion. Motionären föreslår att kommunfullmäktige uppdrar till lämplig verksamhet/enhet att genom uppsökande verksamhet ge utsatta EU-medborgare som vistas i Sala kommun information och rådgivning på modersmålet.

Beredning

Bilaga KS 2017/79/1, motion
Bilaga KS 2017/79/2, beslut VON, 2016-06-22, § 88
Bilaga KS 2017/79/3, skrivelse från Vård-och omsorg
Bilaga KS 2017/79/4, skrivelse från kommunstyrelsen förvaltning
Bilaga KS 2017/79/5, svar från kommunstyrelsen ordförande

Yrkanden

Carola Gunnarsson (C) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar
att avslå motionen.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar
att avslå motionen.

Utdrag
Kommunfullmäktige

Justeraendes sign

Utdragsbestyrkande

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2016 -02- 2 6	
Diarienum	Aktbilaga
2016/291	1

Motion

Till Sala kommunfullmäktige

Feministiskt initiativ

Uppsökande verksamhet med rådgivning och information till utsatta EU-medborgare

Rapporter visar att de allra flesta av de utsatta EU-medborgare som kommer till Sverige vill få arbeta här. Att tigga är oftast inte det ursprungliga syftet, utan det är en konsekvens av att det saknas andra försörjningsmöjligheter.

En hel del av dem, framför allt barnfamiljer, har även en önskan om att stanna här i landet; att lära sig svenska, söka arbete, bosätta sig här och skapa sig den framtid de inte ser i sina hemländer, där de diskrimineras och inte ges möjligheter till arbete, socialt skydd och medborgerliga och mänskliga rättigheter.

Den fria rörligheten är en grundprincip inom EU. En EU-medborgare får automatiskt förlängd uppehållsrätt efter tre månaders vistelse i Sverige om denne är arbetstagare, driver ett eget företag eller är arbetssökande. Denna uppehållsrätt gäller då även personens familjemedlemmar.

För att få arbete i Sverige krävs ofta kunskaper i det svenska språket. För att få delta i svenskundervisning hos SFI krävs i allmänhet antingen folkbokföring eller bosättning i den aktuella kommunen och uppehållsrätt (det vill säga att en person till exempel har arbete, eget företag eller är arbetssökande). Detta blir en form av moment 22. Avsaknaden av språkkunskaper hindrar egen försörjning, samtidigt som avsaknaden av egen försörjning står i vägen för den uppehållsrätt som krävs för möjlighet till språkundervisning.

Ett annat problem är avsaknaden av personnummer. För att få personnummer krävs folkbokföring i Sverige, men det går att istället få ett så kallat samordningsnummer. Detta kan inte en privatperson beställa på egen hand från Skatteverket, men det kan göras av en myndighet, till exempel Arbetsförmedlingen, i samband med inskrivning som arbetssökande.

Det här är bara ett par exempel på de initiala hinder som möter den EU-medborgare som vill försörja sig genom att arbeta istället för att samla in pengar. För den som är ny i det svenska samhället, inte har kunskap om hur det fungerar och inte kan svenska – eller ens engelska – är det inte lätt att finna vägen till ett arbete. Ett sätt att hjälpa till med att undanröja hindren är att tillhandahålla information och rådgivning på modersmålet.

Feministiskt initiativ anser att Sala kommun bör bistå de utsatta EU-medborgare som söker sig till vår kommun med rådgivning och information, bland annat för att förenkla och förkorta vägen till försörjning genom arbete och underlätta vägen från utanförskap till inkludering i det svenska samhället, för dem som önskar stanna här.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi

- att kommunfullmäktige uppdrar till lämplig verksamhet/enhet att genom uppsökande verksamhet ge utsatta EU-medborgare som vistas i Sala kommun information och rådgivning på modersmålet om till exempel möjligheter till bostad, arbete, eget företagande, svenskundervisning, skolgång, inskrivning på Arbetsförmedlingen,

samordningsnummer, samt om vilka möjligheter som finns för dem som är i behov av sociala tjänster, sjukvård och tandvård.

Sala, den 29 februari 2016

Med bästa hälsningar,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Björkskog', written over the printed name.

Björkskog, gruppledare, Feministiskt initiativ Sala

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Sammanträdesdatum
2016-06-22

SALA KOMMUN		14 (18)
Kommunstyrelsens förvaltning		
Ink. 2016 -06- 23		
Diarienum	Aktbilaga	
2016/291	5	

Dnr 2016/291

VON § 88 Motion om uppsökande verksamhet med rådgivning och information till utsatta EU-medborgare

INLEDNING

Kommunstyrelsen begär vård- och omsorgsnämndens yttrande över motion om uppsökande verksamhet med rådgivning och information till utsatta EU-medborgare.

Beredning

Bilaga VON 2016/62/1. Förslag.

Verksamhetsutvecklare Kirsi Kirpislidis föredrar ärendet.

Yrkanden

Ordföranden yrkar

att vård- och omsorgsnämnden beslutar

att anta förslag till yttrande enligt bilaga och översända det till kommunstyrelsen.

BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att anta förslag till yttrande enligt bilaga och översända det till kommunstyrelsen.

Utdrag

Kommunstyrelsen

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

VÅRD- OCH OMSORG
Kirsi Kirpislidis

MISSIV

Motion om uppsökande verksamhet med rådgivning och information till utsatta unionsmedborgare

Motion och yrkande

Förslaget är att Sala kommun ska bistå de utsatta EU-medborgarna (unionsmedborgare) som söker sig hit med rådgivning och information. Syftet är att förenkla och förkorta vägen till försörjning genom arbete och underlätta för dem som önskar stanna i Sverige. Deras väg in i samhället ska underlättas. Kommunfullmäktige ska uppdra åt lämplig enhet att arbeta med uppsökande verksamhet riktad mot utsatta unionsmedborgare.

Den uppsökande verksamheten ska innefatta information och rådgivning på unionsmedborgarens språk om möjligheterna till bostad, arbete, eget företagande, svenskundervisning, skolgång, inskrivning på arbetsförmedlingen samt ordningsnummer och vilka möjligheter som finns för dem som är i behov av sociala tjänster, sjukvård och tandvård.

Ärendet

Det är ett problem att EU:s reglering inte tar hänsyn till att även ekonomiskt svaga unionsmedborgare har rätt att utnyttja rätten till den fria rörligheten. De använder sig av rätten för att förändra sin situation som inbegriper fattigdom, diskriminering och stora sociala skillnader. Även om solidaritet betonas som ett grundläggande värde i EU-fördragen ställer EU-rätten i princip inte några krav på medlemsländerna ifråga om vilka rättigheter som ska ges dessa utsatta unionsmedborgare.

Vård och omsorgsnämnden har utifrån nationell lagstiftning ett ansvar för en uppsökande verksamhet mot utsatta grupper i samhället och ett yttersta ansvar för personer som vistas i kommunen. Nämnden ansvarar även för att bevilja bistånd utifrån en ansökan eller ett behov av skydd efter en individuell prövning av bistånd för att uppnå en skälig levnadsnivå.

Uppsökande verksamhet

Vård och omsorgsnämnden ansvarar för uppsökande verksamhet, att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. Det innebär att upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och enskilda i kommunen stöd och hjälp. I det uppsökande arbetet kan sägas ingå att sprida kunskap om de olika stöd och hjälpinsatser som kan erbjudas.

Ansvaret sträcker sig inte utanför Sala kommun som geografiskt område, ett undantag är om nämnden placerat en individ i annan kommun. Hur nämndens ansvar faktiskt ser ut för utsatta unionsmedborgare som vistas i kommunen och som inte söker bistånd är utifrån detta otydligt och därför en fråga öppen för tolkning.

Klart är att utsatta unionsmedborgare som uppenbart lever i misär, t.ex. sover på gatan, bör sökas upp och erbjuda information och i viss mån stöd och hjälp. Vidare ska utredning startas om det inkommer information om att barn riskerar fara illa. Om det

Vård- och omsorg

situation som uppstått ger Vård och omsorgsnämnden ett långtgående ansvar för denna utsatta grupp men inte rimliga möjligheter att faktiskt kunna ta det ansvaret.

För en lagenligt och effektiv hantering samt för att undvika kostsamma placeringar behöver Vård och omsorgsnämnden upprätta tydliga styrdokument för hanteringen i samverkan av kommunens olika verksamhetsområden, skolan, socialtjänsten, lokalförvaltarna, Salabostäder etc. Styrdokumenterna bör särskilt ha fokus på hur kommunens insatser ska tillgodose en rättssäker behandling på lika villkor samt barns bästa i arbetet med utsatta grupper såsom unionsmedborgare och papperslösa.

Synpunkter på förslaget

Viktiga förutsättningar för att kunna arbeta effektivt med utsatta unionsmedborgare är att arbetet tillförs både information och resurser. Arbetet bör därför kopplas till kommunens EU-strategi och möjligheterna att söka medel för att utveckla detta arbete bör undersökas

Om förslaget ska genomföras behöver resurser tillföras. Vidare behövs för att kunna informera om rättigheter på det egna språket tillföras resurser i form av tillgång till personer med rätt språkkompetens men också information om kommunens strategi, hur kommunen ställer sig ifråga om arbetet med denna grupp, särskilt då med tanke på tillgången till skola för barn till utsatta unionsmedborgare.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås besluta

att

att

Bilagor:

Analys av lagstiftning och förutsättningar med anledning av motion - uppsökande verksamhet, rådgivning och information, till utsatta EU-medborgare

EU-medborgare som vistas i Sverige- Del 1 Legal vistelse eller inte?- analys från JP
Infonet Förlag

EU-medborgare som vistas i Sverige- del 1 Kommunens ansvar – analys från JP
Infonet Förlag

Analys av lagstiftning och förutsättningar med anledning av motion - uppsökande verksamhet, rådgivning och information, till utsatta EU-medborgare

Uppehållsrätt enligt EU:s regelverk

Rörlighetsdirektivet ger medborgare i EU:s medlemsländer (unionsmedborgare) rätt att vistas i andra EU/EES länder än det egna¹. Det medför att de får vistas i Sverige utan krav på att ha ett uppehållstillstånd då de har uppehållsrätt. Uppehållsrätt är en rätt för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar att vistas i Sverige tre månader och även efter de första tre månader utan uppehållstillstånd om unionsmedborgaren uppfyller vissa krav. Det enda som egentligen krävs är giltigt ID eller pass.

EU-rätten delar in unionsmedborgare i två grupper ekonomiskt aktiva och ekonomiskt icke aktiva. Till de *ekonomiskt aktiva* räknas arbetstagare och egenföretagare, och till de *ekonomiskt icke aktiva* räknas arbetslösa, studenter, pensionärer och övriga unionsmedborgare som inte är yrkesverksamma i traditionell mening.

Rörlighetsdirektivet behandlar fri rörlighet oavsett om unionsmedborgarna utövar ekonomisk aktivitet eller inte och omfattar även de ekonomiskt icke aktiva. Det innebär en positiv särbehandling av unionsmedborgare när de använder sig av sin rätt till fri rörlighet jämfört med medborgare från tredje land d v s utanför EU/EES. Om en unionsmedborgare uppfyller vissa villkor har personen automatiskt uppehållsrätt, en rätt att uppehålla sig i ett annat EU-land. Uppehållsrätten kan delas in i tre kategorier:

- Tidsbegränsad uppehållsrätt: rätt att vistas upp till tre månader utan andra krav än att ha ett giltigt identitetskort eller pass, så länge unionsmedborgaren inte blir en orimlig belastning för den mottagande statens sociala biståndssystem²,
- Förlängd uppehållsrätt: rätt att vistas längre tid än tre månader under förutsättning att unionsmedborgaren är anställd eller egenföretagare i vistelsestaten eller "för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten",³ samt
- Permanent uppehållsrätt: rätt att stanna i vistelsestaten efter att ha haft uppehållsrätt under en period av fem år.⁴

Motsvarande regler har införts i svenska utlänningslagens kapitel 3a samt, i fråga om utvisning/avvisning, i kapitel 8. Medlemsstaterna får inte diskriminera unionsmedborgare på grund av nationalitet. Det ställs höga krav på likabehandling, att behandla nationella medborgare och unionsmedborgare som uppfyller kraven för uppehållsrätt på samma sätt. Det finns endast två undantag till likabehandlingsprincipen, nämligen att den mottagande staten under de första tre

¹ EU:s direktiv 2004/38/EG, Utlänningslagen 3a kap

² EU:s direktiv 2004/38/EG, artikel 6.1 och 14.1

³ EU:s direktiv 2004/38/EG artikel 7.1 och EU-domstolens mål C-140/12, 2013-09-19

⁴ EU:s direktiv 2004/38/EG, artikel 16

Vård- och omsorg

Myndigheten behöver därför först göra en bedömning av uppehållsrätten. Upphållsrätt innebär en rätt att vistas i Sverige. Vistelse längre än 3 månader räknas som legal om unionsmedborgaren är arbetstagare eller arbetsökande. I ett andra steg bedöms sedan rätten till förmån/insats/bistånd på motsvarande sätt som för svenska medborgare.

Socialtjänstens ansvar – bistånd

När det gäller unionsmedborgares möjlighet att bosätta sig i andra medlemsstater ställs det krav på att dessa inte ska ligga värdlandets välfärdsystem till last. EU-rätten tillåter alltså att stater i vissa fall undantar unionsmedborgare från socialt bistånd. Ett sådant undantag finns dock inte i socialtjänstlagen. Det är idag inte möjligt för socialnämnden (Vård och omsorgsnämnden) att undanta vissa grupper från socialt bistånd.

Socialnämnderna har ett yttersta ansvar för alla som fysiskt vistas i kommunen⁸, oavsett medborgarskap eller legal vistelse. Det yttersta ansvaret är ett skyddsnet när ingen annan tar ansvar. Omfattningen av skyldigheten är bl.a. beroende av vistelsens varaktighet. Unionsmedborgare som vistas här kan därför ansöka om bistånd och kommunen måste alltid pröva en sådan ansökan. Prövningen visar sedan om rätt till bistånd finns.

Det innebär att unionsmedborgare som normalt sett är bosatt/har uppehållsrätt i Sverige, med vilket menas att de har sin egentliga hemvist här, samt uppfyller kraven på rätten till bistånd ska beviljas detta. Berörd person måste dock ansöka om önskat stöd och hjälp och samtycka till att en utredning görs. För övriga personer innefattar ansvaret akuta insatser av mer tillfällig karaktär⁹. Unionsmedborgare som vistas i kommunen men är bosatta utomlands kan inte få bistånd för behov utanför Sveriges gränser.

Detta innebär att unionsmedborgare som vistas i kommunen illegalt som huvudregel inte har rätt till bistånd men att akuta behov ska tillgodoses. De unionsmedborgare som reser fram och tillbaka mellan Sverige och sitt hemland, där de har sitt hus och sin familj, bör kunna bedömas ha sin bosättningskommun i hemlandet. Det innebär att endast akuta insatser kan komma ifråga. Det bör dock noteras att en ansökan från en unionsmedborgare utan uppehållsrätt kan ge rätt till bistånd för akuta behov och att sådant bistånd inte får villkoras så att medverkan i den egna utvisningen krävs. Noteras bör också att en ansökan av unionsmedborgare som vistas länge i Sverige ska ha en mer utvidgad prövning¹⁰. Bedömningen är alltid individuell.

Finns barn med i bilden måste bedömningen alltid ta hänsyn till barnets bästa.¹¹ Bistånd till akuta åtgärder rörande barn måste därför bedömas mer generöst än när bara vuxna är berörda. Frågan är då vad innebörden av akuta behov är och vad som innefattas i en nödsituation. Det är inte definierat i lagstiftning eller praxis. Enligt Socialstyrelsens kan det röra sig om enstaka bistånd till mat, logi och resekostnader för att den enskilde ska kunna ta sig tillbaka till hemlandet. Socialstyrelsens vägledning indikerar vidare att anledning finns att göra en annan bedömning ifråga om barn, både vad gäller vad som utgör en akut nödsituation och vilka åtgärder myndigheten är skyldig att vidta för att

⁸ Socialtjänstlagen 2a kap 1§

⁹ RÅ 1995 ref 70

¹⁰ HFD 2011 ref.49

¹¹ Socialtjänstlagen 1 kap 2§

Vård- och omsorg

samtycke och under fullständig frivillighet²⁰. Undantag kan bara göras om det krävs för att skydda barn och unga från mycket allvarliga missförhållanden. Sådana tvångsingripanden regleras i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Ansvaret för att skydda barn och unga sträcker sig alltså längre än det generella ansvaret för vuxnas levnadsförhållanden²¹. Socialnämnderna ska verka för att barn växer upp under trygga förhållanden och när omständigheterna är mycket allvarliga, kan socialnämnden ingripa mot vårdnadshavares och beslutsmogna ungdomars vilja för att ge nödvändigt stöd och skydd. Socialnämnderna har en skyldighet att inleda utredning för att klargöra om barn och familjer har behov av stöd och skydd²². Ansvaret gäller alla barn, besökare, asylsökande, barn till migrerande arbetare, personer som håller sig undan verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning samt personer som befinner sig i landet utan tillstånd, t.ex. minderåriga unionsmedborgare²³.

Förutsättningarna för tvångsåtgärder kan bli aktuella vid 1) brister i barnets hemmiljö och/eller 2) barnets eget destruktiva beteende²⁴ i båda fall måste situationen innebära en konkret och påtaglig risk för barnets hälsa och utveckling. Bedömningen innefattar å ena sidan barns rätt till stöd och skydd och, å andra sidan, barns och vuxnas rätt till privat- och familjeliv. Socialnämndens ansvar när det gäller barn som vistas i Sverige med tidsbegränsad uppehållsrätt eller som papperslösa under utsatta förhållanden är inte enkelt. Det finns en rad rättsliga oklarheter vad gäller minderåriga unionsmedborgares rätt till socialt stöd och skydd.

En utvisning hindras inte av att ett barn är omhändertaget av myndigheterna, oavsett om det sker med stöd av socialtjänstlagen eller LVU²⁵. Om ett barns rätt att vistas i Sverige upphör, och barnet ska utvisas är tanken att ansvaret för barnets förhållanden ska övertas av myndigheter i hemlandet. Det särskilda ansvaret för barn som socialnämnderna har gör dock att barn som placerats medan de vistas i Sverige inte kan skickas hem till sina hemländer hur som helst. Ett samarbete med sociala myndigheter i hemlandet måste eftersträvas, inte minst i situationer där barn placerats av svenska myndigheter på grund av brister i föräldrars omsorg.

Uppsökande verksamhet

Socialtjänstens har ett ansvar för att arbeta uppsökande. Socialnämnden ska göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena och genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. Det innebär ett ansvar för att ha en uppsökande verksamhet, att upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och enskilda sin hjälp.

Nämnden ska sprida kunskap om de olika stöd och hjälpinsatser som kan ges enskilda

²⁰ Socialtjänstlagen 1 kap 1§, 3 kap 5§

²¹ Socialtjänstlagen 5 kap 1§

²² Socialtjänstlagen 11 kap 1-2 §§ och 10§

²³ Socialstyrelsen, Utreda barn och unga, Handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen, 2015

²⁴ LVU 2 och 3 §§

²⁵ LVU 21a§

Vård- och omsorg

- Ska minderåriga unionsmedborgare alltid definieras genom sina föräldrar?
- Kan de ha en förlängd uppehållsrätt på andra grunder än vuxna eller är ett barns uppehållsrätt alltid kopplad till dess vårdnadshavares?
- Ska minderåriga unionsmedborgare behandlas sämre än papperslösa barn p g a av en otydlig reglering?
- Ska minderåriga unionsmedborgare, som inte har skolplikt men väl en rätt till skolgång, erbjudas skola?
- Vad gäller för barn som saknar, eller förflyttar sig utan, vårdnadshavare?
- Och vad gäller för barn som själva är ekonomiskt aktiva eller självförsörjande?

Socialtjänstlagen ställer upp krav på socialnämndens agerande främst med tanke på barns behov där förutsättningen är att tillgång finns till samhällets övriga insatser. För de utsatta unionsmedborgarna finns inte någon självklar tillgång till de normalt sett förväntade insatserna såsom skolgång, sjukvård, arbete och boende. Det medför att den situation som uppstått ger kommunen ett långtgående ansvar för denna utsatta grupp men inte rimliga möjligheter att faktiskt kunna ta det ansvaret.

YTTRANDE

Motion 2016/291 – om uppsökande verksamhet med rådgivning och information till utsatta EU-medborgare

BAKGRUND

Rubricerad motion har inkommit från Feministiskt Initiativ, undertecknad av Beatrice Björkskog. Motionären yrkar att kommunfullmäktige uppdrar till lämplig verksamhet/enhet att genom uppsökande verksamhet ge utsatta EU-medborgare som vistas i Sala kommun information och rådgivning på modersmålet om till exempel möjligheter till bostad, arbete, eget företagande, svenskundervisning, skolgång, inskrivning på Arbetsförmedlingen, samordningsnummer samt om vilka möjligheter som finns för de som är i behov av sociala tjänster, sjukvård och tandvård.

I motionen ger motionären exempel på initiala hinder som aktuell svensk lagstiftning innebär för utsatta EU-medborgare när de kommer till Sverige för att arbeta.

YTTRANDE

Sala kommun använder tillgängliga resurser för de åtaganden kommunen har enligt gällande lagstiftning. För utsatta unionsmedborgare finns inte någon lagstadgad tillgång till insatser såsom skolgång, sjukvård, arbete och boende.

Med stöd av socialtjänstlagen kan akuta insatser (nöd) komma i fråga efter individuell prövning. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att ta hänsyn till barn i bedömningen av behovet av bistånd.

Kompetensreglerna i kommunallagen innebär att kommuner inte kan göra mer än vad som är stadgat i svensk lagstiftning, hur vällovt syftet än kan tyckas. Varken svensk lagstiftning eller EU-rätten ställer krav ifråga om vilka rättigheter som ska ges utsatta unionsmedborgare.

Arbete pågår inom EU, på regeringsnivå och inom SKL gällande rättsläget för aktuell målgrupp. Inom vård och omsorg, Sala kommun, har en analys av lagstiftning gjorts angående förutsättningar för uppsökande verksamhet, rådgivning och information till utsatta EU-medborgare i Sala.

KOMMUNSTYRELSEN
Carola Gunnarsson

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2017 -03- 17	
Diarienum 2016/291	Aktbilaga 7

Svar på motion – om uppsökande verksamhet med rådgivning och information till utsatta EU-medborgare

Beatrice Björkskog (FI) inkom den 26 februari 2016 med rubricerad motion. Motionären yrkar att kommunfullmäktige uppdrar till lämplig verksamhet/enhet att genom uppsökande verksamhet ge utsatta EU-medborgare som vistas i Sala kommun information och rådgivning på modersmålet om till exempel möjligheter till bostad, arbete, eget företagande, svenskundervisning, skolgång, inskrivning på Arbetsförmedlingen, samordningsnummer samt om vilka möjligheter som finns för de som är i behov av sociala tjänster, sjukvård och tandvård.

Motionen har remitterats till kommunstyrelsens förvaltning för yttrande. Av yttrandet framgår att Sala kommun använder tillgängliga resurser för de åtaganden kommunen har enligt gällande lagstiftning. För utsatta unionsmedborgare finns inte någon lagstadgad tillgång till insatser såsom skolgång, sjukvård, arbete och boende.

Med stöd av Socialtjänstlagen kan akuta insatser komma i fråga efter individuell prövning. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att ta hänsyn till barn i bedömningen av behovet av bistånd.

Kompetensreglerna i kommunallagen innebär att kommuner inte kan göra mer än vad som är stadgat i svensk lagstiftning, hur vällovligt syftet än kan tyckas. Varken svensk lagstiftning eller EU-rätten ställer krav ifråga om vilka rättigheter som ska ges utsatta unionsmedborgare.

Arbete pågår inom EU, på regeringsnivå och inom SKL gällande rättsläget för aktuell målgrupp. Inom vård och omsorg, Sala kommun, har en analys av lagstiftning gjorts angående förutsättningar för uppsökande verksamhet, rådgivning och information till utsatta EU-medborgare i Sala.

Min uppfattning är att akuta insatser görs på lämpligt sätt vid behov efter individuell prövning, varvid särskilt uppmärksammas barn situation. Jag anser dock inte att det utöver den verksamhet som bedrivs idag ska tillföras ytterligare resurser för att bedriva uppsökande verksamhet för att ge information och rådgivning på modersmålet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Carola Gunnarsson (C)
Kommunstyrelsens ordförande